

І. В. Забродська, магістрант
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
(науковий керівник: Примаченко О. Л.,
канд. екон. наук, доцент)

ЛІЗИНГ ЯК ПРОГРЕСИВНИЙ МЕТОД МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Широко розповсюджений у розвинутих країнах, лізинг є досить складним і багатогранним економічним явищем, оскільки в ньому поєднуються операції купівлі й продажу, оренди, кредитування та інвестування, підприємницька і фінансова діяльність. В економічному середовищі України такий вид взаємовідносин набуває все більшого розвитку.

Відповідно до Закону України «Про лізинг» (ст. 1) лізинг — це підприємницька діяльність, яка спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів і полягає в наданні лізингодавцем у виключне користування на визначений строк лізингоодержувачу майна, що є власністю лізингодавця або набувається ним у власність за дорученням і погодженням із лізингоодержувачем у відповідного продавця майна, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів [1]. Тобто лізинг можна розглядати як форму забезпечення вкладень, як прогресивний метод матеріально-технічного забезпечення, як активний інструмент маркетингу, як одну із форм кредитних надходжень, як альтернативу банківському кредиту.

Закон «Про лізинг» орієнтує потенційних партнерів на класичну схему здійснення лізингової угоди, за умов якої суб'єктами лізингу можуть бути: лізингодавець, лізингоодержувач, продавець лізингового.

Між цими економічними суб'єктами відносини можуть складатися за двома варіантами.

Варіант 1. Виробник або продавець обладнання продає його лізинговій фірмі за ринковою вартістю і отримує платіж негайно. Лізингова фірма зі своєї сторони укладає лізингову угоду з арендатором і отримує платежі з нарахованими відсотками протягом всього строку оренди. Обслуговування обладнання в гарантійному і післягарантійному періодах може здійснюватись виробником обладнання. При необхідності фірма-виробник обладнання виступає як гарант перед лізинговою фірмою.

Варіант 2. Лізингоодержувач (він же орендатор) знаходить виробника, який випускає все необхідне для нього обладнання, обговорює з ним технічну сторону справи і укладає попередню угоду. Після цього лізингоодержувач і виробник звертаються до лізингової фірми з проханням підписати тристоронній договір та профінансувати його. А далі все здійснюється як у першому варіанті.

У практиці економічних взаємовідносин лізингові операції можуть здійснюватись і без такого суб'єкта, як лізингодавець, за умови, що продавець сам виступає в його ролі. Такий лізинг має назву прямого. Однак прямий лізинг не набув широкого розповсюдження, бо, як правило, при зростанні обсягів лізингових операцій об'єктивно виникає необхідність у спеціалізації на цьому виді діяльності і/або створенні своєї лізингової компанії, або використанні послуг уже наявних.

До видів лізингу згідно із законом (ст. 4.1.) належать фінансовий та оперативний лізинг.

Фінансовий лізинг — це договір лізингу, в результаті укладання якого лізингоодержувач на своє замовлення отримує в платне користування від лізингодавця об'єкт лізингу не строк, не менший від строку, за який амортизується 60 % вартості об'єкта лізингу, визначеної в день укладання договору. Сума відшкодування вартості об'єкта лізингу в складі лізингових платежів за період дії договору фінансового лізингу має включати не менш як 60 % вартості об'єкта лізингу, визначеної в день укладання договору. Після закінчення строку договору фінансового лізингу об'єкт лізингу, переданий лізингоодержувачу за договором, переходить у власність лізингоодержувача або використовується ним за залишковою вартістю.

Фінансовий лізинг також носить назву лізинг майна з повною окупованістю або з повною виплатою, це означає, що протягом строку договору лізингодавець повертає собі всю вартість майна й отримує прибуток від лізингової операції.

Оперативний лізинг — це договір лізингу, в результаті укладання якого лізингоодержувач на своє замовлення отримує у платне користування від лізингування об'єкт лізингу на строк, менший від строку, за який амортизується 90 % вартості об'єкта лізингу, визначеної в день укладання договору. При оперативному лізингу здійснюється часткова виплата, тобто лізингодавець за термін дії даного договору відшкодовує лише частину вартості обладнання, і через те він змушений здавати його в тимчасове користування кілька раз, як правило, різним користувачам. При цьому ризик пошкодження або втрати майна лежить в основному

на лізингодавцеві, ним же здійснюється його страхування, ремонт і обслуговування.

При оперативному лізингу зростає ризик лізингодавця по відшкодуванню високої залишкової вартості об'єкта лізингу при відсутності попиту на нього. У зв'язку з цим, на теперішньому етапі розвитку лізингового бізнесу в нашій країні інтересам лізингодавців більшою мірою відповідає передача майна на строки, близькі до періоду повної амортизації з подальшим його викупом за залишковою вартістю, тобто фінансовий лізинг.

Список використаних джерел

1. Закон України про лізинг від 16.12.1997 р. № 723/97—ВР.
2. *Андрійчук В. Г.* Економіка аграрних підприємств: Підручник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2002. — 624 с.
3. *Ярославский А.* Сельское хозяйство рассчитывает на развитие лизинга // Финансовые услуги. — 2002. — № 5—6. — С. 20—25.

О. А. Зволінська, магістрант
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
(науковий керівник: Трохименко Л. М.,
канд. екон. наук, доцент)

ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Продуктивність праці є однією з найважливіших економічних категорій, в якій найбільш повно відображається ефективність суспільного виробництва. Тут акумулюється в тісному поєднанні ефективність використання робочої сили, земельних, матеріально-технічних і фінансових ресурсів. Підвищення продуктивності праці належить до вирішальних умов розвитку аграрного виробництва і, на цій основі, забезпечення значного поліпшення матеріального добробуту українського народу, здійснення соціальних перетворень на селі. У зв'язку з важливістю проблеми як у теоретико-методологічному, так і в практичному значенні вона тривалий період була і нині залишається предметом досліджень ряду науково-дослідних установ, багатьох учених-економістів. Незва-